Lietas Nr. C24151214
Lietas arhīva Nr. C-0632-15/6

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Ogrē, 2015. gada 21. janvārī

Ogres rajona tiesa šādā sastāvā: tiesnesis D.Plaudis,
ar tiesas sēdes sekretāri S.Sināti,
piedaloties prasītāja maksātnespējīgās SIA /Nosaukums A/ administratoram /pers. A/,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu maksātnespējīgās SIA /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, administratora /pers. A/, sertifikāta Nr.00364, prasībā pret /pers. B/, personas kods /personas kods/, par naudas līdzekļu piedziņu,

Aprakstošā daļa

2014.gada 27.jūlijā prasītājs maksātnespējīgās SIA /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, administrators /pers. A/ cēla tiesā prasību, kurā, pamatojoties uz Civillikuma 1770., 1775., 1772., 1773., 1774. un 1779.pantu, lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja /pers. B/ par labu maksātnespējīgajai MSIA /Nosaukums A/ naudas līdzekļus EUR 63616,61 apmērā.

Prasības pieteikumā norādīts, ka ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2014.gada 7.maija spriedumu SIA /Nosaukums A/, tika pasludināts maksātnespējas process. Par administratoru iecelts sertificēts maksātnespējas procesu administrators /pers. A/, sertifikāta Nr.00364. 2013.gada 12.maijā administrators nolēma par parādnieka pārstāvi noteikt /pers. B/.

Saskaņā ar LR Uzņēmumu reģistra izziņu laika periodā no 2007.gada 24.maija līdz 2010.gada 22.jūlijam atbildētājs bija prasītāja valdes priekšsēdētājs ar tiesībām pārstāvēt kapitālsabiedrību atsevišķi. Savukārt, laika periodā no 2010.gada 22.jūlija līdz 2011.gada 11.aprīļa atbildētājs bija prasītāja vienīgais valdes loceklis ar tiesībām pārstāvēt kapitālsabiedrību atsevišķi.

Prasības pieteikumā tiek norādīts, ka veicot SIA /Nosaukums A/ konta pārskata pārbaudi, administrators konstatēja, ka laika periodā no 2010.gada 28.jūlija līdz 2010.gada 1.novembrim atbildētājs ir veicis skaidras naudas darījumus (izmaksas) no prasītāja konta par kopējo summu Ls 11260,00 jeb EUR 16021,54.

Kā arī laika periodā no 2010.gada 28.jūlija līdz 2010.gada 22.decembrim atbildētājs ir veicis skaidras naudas darījumus (izmaksas no bankomāta) no prasītāja konta par kopējo summu Ls 7050,00 jeb EUR 10031,25.

Administrators norāda, ka 2010.gada 22.septembrī atbildētājs ir veicis skaidras naudas darījumu (izmaksu no konta) no prasītāja konta. Kā izmaksas mērķis ir norādīts - Pacēlāja EF2-140 iegāde par Ls 10400,00 jeb EUR 14797,87 summu, un 2010.gada 14.oktobrī atbildētājs ir veicis skaidras naudas darījumus (izmaksas no konta) no prasītāja konta. Kā izmaksas mērķis ir norādīts - iekārtas iegāde, par summu Ls 16000,00 jeb EUR 22765,95. Administratora rīcībā nav dokumentu, kas ļautu identificēt šo iekārtu un pārliecināties, ka darījumi ir notikuši.

2014.gada 20.maijā administrators nosūtīja Atbildētājam informācijas pieprasījumu uz viņa deklarēto dzīvesvietas adresi ar lūgumu sniegt vispusīgu informāciju par SIA /Nosaukums A/ finansiālo stāvokli, nodot dokumentus un sniegt visu pieprasīto informāciju, iesniegt pārskatu par norēķinu kontos un kasē esošajiem naudas līdzekļiem. Atbildētājs atbildi uz pieprasījumu nav sniedzis un dokumenti netika nodoti.

Prasītājs uzskata, ka atbildētājs nav ievērojis tādu rūpību un čaklību, kāda būtu jāievēro krietnam un rūpīgam saimniekam, viņa ticība ir kvalificējama kā vainojama un prettiesiska, jo atbildētājs ir pārkāpis Maksātnespējas likuma prasības attiecībā uz savu pienākumu sadarboties ar administratoru, sniegt savā rīcībā esošo informāciju, dokumentus un ziņas par maksātnespējīgo sabiedrību. Atbildētājs ir pārkāpis likuma „Par grāmatvedības" normas, kas nosaka, ka par uzņēmuma grāmatvedības kārtošanu un visu saimniecisko darījumu apliecinošo dokumentu oriģinālu, kopiju vai datu attēlu saglabāšanu ir atbildīgs uzņēmuma vadītājs, kas kapitālsabiedrības gadījumā ir valde, šajā gadījumā Atbildētājs. Naudas līdzekļu EUR 63616,61 apmērā izlietojums sabiedrības saimnieciskajām vajadzībām nav pamatots ar attaisnojuma dokumentiem un atbilstošiem ierakstiem grāmatvedībā.

Atbildētājs prasītāja administratoram nav nodevis uzņēmuma pamatlīdzekļus. 2010.gada 22.septembrī atbildētājs ir veicis skaidras naudas darījumu Ls 10400,00 apmērā no prasītāja konta. Kā izmaksas mērķis ir norādīts — Pacēlāja EF2-140 iegāde. Ja tik tiešām no konta noņemtā naudas summa tika izlietota pacēlāja iegādei, atbildētājam pēc maksātnespējas pasludināšanas vai pēc administratora informācijas pieprasījuma saņemšanas, tā ar pieņemšanas — nodošanas aktu bija jānodod administratoram. Līdz pat šim brīdim atbildētājs to nav izdarījis. Atbildētājam, kā juridiskās personas valdes loceklim, bija pienākums reģistrēt iegādāto iekārtu Bīstamo iekārtu reģistrā, tas ir norādīts 2014.gada 23.jūlijā Patērētāju tiesību aizsardzības centrā atbildē.

Atbildētājs ar savu prettiesisko rīcību ir veicis darījumus un darbības, kas samazinājušas SIA /Nosaukums A/ mantas apmēru. Sākoties sabiedrības finansiālajām grūtībām, viens no valdes locekļu pienākumiem ir nodrošināt parādnieka aktīvu saglabāšanu, lai maksimāli būtu iespējams apmierināt kreditoru prasījumus. MSIA "/Nosaukums A/" parāds valsts budžetam, nenomaksāto nodokļu veidā, izveidojies jau 2008.gadā. Kopējais Valsts ieņēmumu dienesta kreditora prasījuma apmērs ir EUR 68659,22.

Prasītājs uzskata, ka atbildētājs ar savu rīcību un veicot augstāk minētos darījumus, ir nodarījis prasītājam zaudējumus EUR 63616,61 apmērā, kas ir MSIA /Nosaukums A/ mantas samazinājums - mantiski novērtējams pametums, kas radies tiešā cēloniskā sakarā ar atbildētāja prettiesisko darbību.

Atbildētājs /pers. B/ rakstveida paskaidrojumus tiesā nav iesniedzis.

Atbildētājs/pers. B/ uz tiesas sēdi nebija ieradies. Par tiesas sēdi atbildētājam paziņots Civilprocesa likuma 54. un 56.panta kārtībā, no viņa nav saņemts lūgums atlikt lietas izskatīšanu.

Civilprocesa likuma 56.panta piektā daļa nosaka, ka tiesas dokumentus fiziskai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses,

bet gadījumos, kad deklarācijā norādīta papildu adrese, - pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu. Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītajā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu.

Civilprocesa likuma 56.[1] panta otrā daļa nosaka, ka tas, ka tiesas dokumenti ir piegādāti uz fiziskās personas deklarētās dzīvesvietas adresi, deklarācijā norādīto papildu adresi, fiziskās personas norādīto adresi saziņai ar tiesu vai juridiskās personas juridisko adresi un no pasta tiek saņemta izziņa par sūtījuma izsniegšanu vai dokumenti tiek nosūtīti atpakaļ, pats par sevi neietekmē dokumentu paziņošanas faktu.

Tiesa saskaņā ar Civilprocesa likuma 56., 56.[1] panta un 156.panta pirmās daļas noteikumiem nolēma izskatīt lietu bez atbildētāja klātbūtnes.

Prasītāja maksātnespējīgās SIA /Nosaukums A/ administrators /pers. A/ tiesas sēdē uzturēja prasību uz prasības pieteikumā norādītajiem pamatiem. Paskaidroja, ka atbildētājs, kurš ir arī parādnieka pārstāvis, administratoram nav piestādījis pieprasītos dokumentus un nav pierādījis saņemtās naudas izlietojumu.

Motīvu daļa

Noklausoties prasītāja maksātnespējīgās SIA /Nosaukums A/ administratora /pers. A/ paskaidrojumus tiesas sēdē un izvērtējot lietas materiālus, tiesa atzina, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnīgi.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa nosaka, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Ievērojot Civilprocesa likuma 96.panta piekto daļu, pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Atbildētājs /pers. B/ nav apstrīdējis prasību.

Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2014.gada 7.maija spriedumu SIA /Nosaukums A/ pasludināts maksātnespējas process, par administratoru iecelts /pers. A/ (lietas 12.-14.lapa).

Ar LR Uzņēmumu reģistra 2014.gada 9.maija izziņu Nr.7-3-70664 pierādīts, ka no 2007.gada 24.maija līdz 2010.gada 22.jūlijam SIA /Nosaukums A/ valdes priekšsēdētājs ar tiesībām pārstāvēt kapitālsabiedrību atsevišķi bija /pers. B/, un kopš 2010.gada 22.jūlija līdz 2011.gada 11.aprīļa vienīgais SIA /Nosaukums A/ valdes loceklis ar tiesībām pārstāvēt kapitālsabiedrību atsevišķi bija /pers. B/ (lietas 17.-20.lapa).

Ar prasītāja administratora /pers. A/ 2014.gada 12.maija lēmumu apstiprinās, ka administrators par parādnieka pārstāvi SIA „/nosaukums/" maksātnespējas procesā noteicis /pers. B/, kas ir atbildētājs lietā (lietas 22., 23.lapa).

Ar administratora /pers. A/ 2014.gada 20.maija vēstuli apstiprinās, ka administrators pieprasījis parādnieka pārstāvim noteiktā termiņa iesniegt administratoram dokumentus attiecībā uz parādnieka grāmatvedības datiem, mantas sarakstu, dibināšanas dokumentus, naudas līdzekļiem u.c. Pieprasījumu administrators nosūtījis uz atbildētāja deklarētās dzīvesvietas adresi, kas dod pamatu atzīt, ka parādnieka pārstāvis pieprasījumu saņēmis un tā saturs viņam zināms (lietas 31.-37.lapa).

Lietā nav pierādīts, ka atbildētājs kā parādnieka pārstāvis būtu izpildījis savu pienākumu un sniedzis atbildi uz administratora 2014.gada 20.maija pieprasījumu atbildētājam.

Lietā iesniegtais parādnieka konta pārskats AS „Swedbank" apstiprina naudas plūsmu parādnieka SIA „/nosaukums/" kontā laikā no 01.01.2010. līdz 02.07.2014. Laikā no 28.07.2010. līdz 22.12.2010. /pers. B/ no SIA "/nosaukums/" konta skaidrā naudā ir izņēmis naudas līdzekļus EUR 63616,61 apmērā (lietas 25.-28.lapa).

Tā kā atbildētājs likumā noteiktā kārtībā nav apstrīdējis prasības pieteikumā norādītos faktus un nav iesniedzis pierādījumus prasības pieteikumā norādīto naudas līdzekļu izlietojumam, tiesa atzīst, ka atbildētājs prasītāja naudas līdzekļus ir izņēmis un veicis ar tiem darījumus bez tiesiska pamata un savām vajadzībām, tādejādi nodarot zaudējumus SIA "/nosaukums/."

LR Augstākās Tiesas Senāta 2012.gada 21.decembra spriedumā lietā SKC-2382/2012 ir norādīts, ka kapitālsabiedrību vada un pārstāv valdes locekļi, kuriem ir pilnvaras rīkoties ar sabiedrības mantu. Valdes loceklim kā sabiedrības dalībnieku uzticības personai, kuram uzticēta svešas mantas pārvaldīšana, jāsekmē sabiedrības mērķu sasniegšana - dalībnieku ekonomisko interešu realizācija, t.sk. viņa rīcība nevar būt pretēja saprātīgai komerciālās apgrozības praksei [..] valdes loceklim pildot pienākumus kā krietnam un rūpīgam saimniekam atbilstoši Komerclikuma 169.panta pirmajai daļai, no vienas puses, ir jāmaksimizē sabiedrības peļņa, no otras puses, jāsaglabā sabiedrības manta. Šī ģenerālklauzula (krietns un rūpīgs saimnieks) kā mēraukla pielietojama gan valdes locekļa vainas noteikšanai, gan viņa darbības tiesiskuma izvērtēšanai. Tādējādi, krietna saimnieka rūpības pārkāpums ir kvalificējams kā vainojama un prettiesiska rīcība.

Tiesību doktrīnā norādīti vairāki valdes locekļu pienākumi, kas tiem ir jāievēro, un kas atspoguļo krietna un rūpīga jēdziena saturu. Valdes locekļiem ir jāievēro likums, sabiedrības statūti, valdes locekļiem ir jābūt lojāliem un uzticamiem pret savu sabiedrību, krietna saimnieka rūpības pienākums uzliek valdes loceklim pienākumu sniegt patiesu informāciju, lēmumu pieņemšanas rūpību un komercdarbības riska samazināšanas uzdevumu.

Kā norādījusi LR Augstākās Tiesas Civillietu tiesu palāta savā 2013.gada 16.septembra spriedumā lietā PAC-0164/2013 (C04299009), gramatiski tulkojot „krietna un rūpīga saimnieka" pienākumu, var secināt, ka tas ir tāda saimnieka, kas ir godīgs, kārtīgs, taisnprātīgs, neuzpērkams, godprātīgs, uzticības cienīgs un rīkojas bez viltus, pienākums būt gādīgam un precīzam, rūpēties un pūlēties kādas lietas labā, būt čaklam un centīgam, un ieguldīt visas pūles un centību. Komerctiesībās valdes locekļa krietna un rūpīga saimnieka pienākums tiek piepildīts ar konkrētu saturu pēc mērķa, kas pastāv uzņēmējdarbībā, proti, sistemātiska saimnieciska darbība nolūkā gūt peļņu.

Civillikuma 1646.pants paredz, ka par vieglu neuzmanību atzīstams tās rūpības un čaklības trūkums, kāda vispār jāievēro krietnam un rūpīgam saimniekam. Ņemot vērā, ka Komerclikumā 169. pants paredz, ka valdes loceklim savi pienākumi jāpilda kā krietnam un rūpīgam saimniekam, kas, ņemot vērā Civillikuma 1646.panta regulējumu, nozīmē, ka valdes loceklis atbild par katru, tai skaitā arī par vieglu neuzmanību. Šo secinājumu apstiprina LR Augstākās tiesas Senāta 2012.gada 25.janvāra spriedumā SKC -25/2012 paustās atziņas.

Atbildētājs nav ievērojis tādu rūpību un čaklību, kāda būtu jāievēro krietnam un rūpīgam saimniekam, viņa rīcība ir kvalificējama kā vainojama un prettiesiska, sekojošu apsvērumu dēļ:

pirmkārt, atbildētājs ir pārkāpis Maksātnespējas likuma prasības attiecībā uz savu pienākumu sadarboties ar administratoru, sniegt savā rīcībā esošo informāciju, dokumentus un ziņas par maksātnespējīgo sabiedrību. Atbildētājs arī pēc tam, kad tika informēts par viņa noteikšanu par parādnieka pārstāvi un pienākumu sniegt informāciju un nodot administratoram parādnieka mantu un grāmatvedības dokumentus, šo savu pienākumu nav izpildījis un turpina to ignorēt. Tādējādi, Atbildētājs ir rīkojies prettiesiski. Līdzīgs viedoklis ir pausts LR Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2014.gada 26.maija spriedumā, lietā C04539910.

Otrkārt, atbildētājs ir pārkāpis likuma „Par grāmatvedības" normas. Likuma „Par grāmatvedību" 1.pants noteic, ka par uzņēmuma

grāmatvedības kārtošanu un visu saimniecisko darījumu apliecinošo dokumentu oriģinālu, kopiju vai datu attēlu saglabāšanu ir atbildīgs uzņēmuma vadītājs, kas kapitālsabiedrības gadījumā ir valde, šajā gadījumā atbildētājs. Grāmatvedībā uzskatāmi atspoguļojami visi uzņēmuma saimnieciskie darījumi, kā arī katrs fakts vai notikums, kas rada pārmaiņas uzņēmuma mantas stāvoklī. Grāmatvedību kārto tā, lai grāmatvedības jautājumos kvalificēta trešā persona varētu gūt patiesu un skaidru priekšstatu par uzņēmuma finansiālo stāvokli bilances datumā, tā darbības rezultātiem, naudas plūsmu noteiktā laikposmā, kā arī konstatēt katra saimnieciskā darījuma sākumu un izsekot tā norisei. Grāmatvedības sniegtajai informācijai jābūt patiesai, salīdzināmai, savlaicīgai, nozīmīgai, saprotamai un pilnīgai.

Atbildētājs ir pārkāpis likuma „Par grāmatvedību" normas, jo naudas līdzekļu 63616,61 EUR apmērā izlietojums sabiedrības saimnieciskajām vajadzībām nav pamatots ar attaisnojuma dokumentiem un atbilstošiem ierakstiem grāmatvedībā. Atbildētājs administratoram nav nodevis dokumentus, kas pamatotu laika periodā no 2010.gada 28.jūlija līdz 2010.gada 22.decembrim atbildētāja veikto darījumu (naudas izņemšana, pamatlīdzekļu iegāde) tiesiskumu un lietderību. Minēto izdevumu neatspoguļošana grāmatvedībā atbilstoši faktiskajam izlietojumam ir atzīstams kā grāmatvedību regulējošo tiesību aktu pārkāpums.

Atbildētājs ar savu rīcību, neatspoguļojot izdevumus grāmatvedībā atbilstoši faktiskajam izlietojumam, ir pārkāpis Komerclikumā ietverto krietna un rūpīga saimnieka pienākumu. Līdzīgu viedokli ir izteikusi Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija savā 2011.gada 25.janvāra spriedumā lietā Nr.CA-607, norādot, ka grāmatvedības nekārtošana normatīvo aktu kārtībā, attiecīgu dokumentu neradīšana vai nesaglabāšana nekādi neatbilst krietna un rūpīga saimnieka rīcībai.

Papildus tam, saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta Elektroniskās deklarēšanas sistēmā pieejamo informāciju, atbildētājs nekad nav gatavojis un iesniedzis prasītāja gada pārskatus.

Treškārt, atbildētājs administratoram nav nodevis uzņēmuma pamatlīdzekļus. 2010.gada 22.septembrī atbildētājs ir veicis skaidras naudas darījumu (izmaksu no konta) 10400,00 LVL apmērā no Prasītāja konta. Kā izmaksas mērķis ir norādīts — Pacēlāja EF2-140 iegāde. Ja no konta noņemtā naudas summa tika izlietota pacēlāja iegādei, atbildētājam pēc prasītāja maksātnespējas pasludināšanas vai pēc administratora informācijas pieprasījuma saņemšanas tā ar pieņemšanas — nodošanas aktu bija jānodod prasītāja administratoram. Atbildētājs to nav izdarījis. Tas dod pamatu aizdomām, ka no prasītāja konta noņemtie naudas līdzekļi nav iztērēti sabiedrības labā, bet uz sabiedrības rēķina netaisni iedzīvojies Atbildētājs.

Aizdomu pamatotību pierāda sekojošais. Saskaņā ar likuma "Par bīstamo iekārtu tehnisko uzraudzību" 6.pantu bīstamo iekārtu kontroli veic, kā arī tehniskās uzraudzības normatīvo aktu prasību ievērošanu uzrauga Patērētāju tiesību aizsardzības centrs. Bīstamās iekārtas ir: lifti; kravas celtņi; t.sk. cilvēku celšanai paredzētie pacēlāji. Ministru kabineta 2009.gada 17.novembra noteikumi Nr.1320 "Noteikumi par bīstamo iekārtu reģistrāciju", nosaka kārtību, kādā bīstamās iekārtas reģistrē bīstamo iekārtu reģistrā. Saskaņā ar šiem noteikumiem atbildētājam, kā juridiskās personas valdes loceklim, bija pienākums reģistrēt iegādāto iekārtu Bīstamo iekārtu reģistrā.

2014.gada 16.jūlijā prasītāja administrators vērsies ar iesniegumu Patērētāju tiesību aizsardzības centrā ar lūgumu sniegt informāciju par to, vai Bīstamo iekārtu reģistrā ir reģistrētas SIA /Nosaukums A/ (iepriekšējais nosaukums — SIA /Nosaukums E/) piederošas bīstamās iekārtas, tai skaitā pacēlājs EF2-140 (lietas 41.43.lapa).

2014.gada 23.jūlijā prasītāja administrators saņēma Patērētāju tiesību aizsardzības centrā atbildi, kurā norādīts, ka SIA "/nosaukums/" (iepriekšējais nosaukums - SLA "/Nosaukums E/") nav bijusi reģistrēta neviena bīstamā iekārta, tai skaitā pacēlājs EF2-140. Tas liek domāt, ka patiesībā naudas līdzekļi, ko atbildētājs noņēma no prasītāja konta, nav izlietoti sabiedrības vajadzībām, proti, iegādājoties naudas izmaksas darījuma mērķī norādīto pacēlāju.

Ceturtkārt, atbildētājs ar savu prettiesisko rīcību ir veicis darījumus un darbības, kas samazinājušas Prasītāja mantas apmēru.

Sākoties sabiedrības finansiālajām grūtībām, viens no valdes locekļu pienākumiem ir nodrošināt parādnieka aktīvu saglabāšanu, lai maksimāli būtu iespējams apmierināt kreditoru prasījumus.

Valsts ieņēmumu dienests 2014.gada 30.maijā prasītāja administratoram iesniedza kreditoru prasījumu. Saskaņā ar kreditoru prasījumā norādīto, MSIA "/Nosaukums A/" parāds valsts budžetam, nenomaksāto nodokļu veidā, izveidojies jau 2008.gadā. Parāds budžetam - iedzīvotāju ienākuma nodoklī sācis veidoties no 21.07.2008.; uzņēmumu ienākuma nodoklī no 12.05.2009.; valsts sociālās apdrošināšanas obligātajās iemaksās un iekšzemē iekasētajā pievienotās vērtības nodoklī no 15.07.2008.; uzņēmējdarbības riska valsts nodevā no 17.01.2011. Pie kam, parāds budžetam izveidojies pēc SIA "/nosaukums/" aprēķinātajām un EDS deklarētajām summām. Kopējais Valsts ieņēmumu dienesta kreditora prasījuma apmērs ir 68659.22 EUR, no kura 37855,79 EUR ir pamatparāds, 30803,43 EUR blakus prasījums (nokavējuma nauda).

Augstāk minētais apliecina, ka SIA /Nosaukums A/, kuru pārstāvēja atbildētājs, ne tikai nav pildījusi saistības (kurām izpildes termiņš iestājies jau no 21.07.2008.) pret kreditoru, šajā gadījumā valsti, bet turpinājusi veikt darbības, kas samazinājušas prasītāja mantas apmēru, no kuras varēja segt saistības pirms maksātnespējas vai arī saistības tiktu segtas maksātnespējas procesa ietvaros. Ņemot vērā, ka atbildētājs bija sabiedrības uzticības persona un valdes loceklis, viņa rīcība ir: 1) uzskatāma kā krietnam un rūpīgam saimniekam neatbilstoša; 2) prettiesiska - nemaksājot nodokļus, tādējādi pārkāpjot nodokļu likumus; samazinot parādnieka mantas apmēru; 3) vainojama - zinot par nodokļu parāda esamību, faktiskās maksātnespējas apstākļos (nespējot ilgstoši segt saistības, kurām iestājies izpildes termiņš) saimnieciskā darbība tika turpināta, turpinot nemaksāt nodokļus un pārkāpjot nodokļu likumus.

Kā norādījis LR Augstākās Tiesas Senāts savā 2011.gada 23.februāra spriedumā lietā nr.SKC-100 un 2010.gada 25.maija spriedumā lietā Nr.SKC-68, sabiedrības naudas izmantošana bez attaisnojuma dokumentiem uzliek valdes loceklim pienākumu pierādīt, ka viņa rīcība atbilst sabiedrības interesēm. Atbildētājs prasītājam šādus pierādījumus nav iesniedzis. Kā norādīts LR Augstākās Tiesas Senāta 2013.gada 20.jūlija rīcības sēdes lēmumā lietā SKC- 439/2013, lai atspēkotu Prasītāja argumentu par nodarītajiem zaudējumiem, atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta pirmajai daļai atbildētāja pienākums ir pierādīt minēto summu izlietojumu prasītāja labā.

Tādejādi tiesa uzskata, ka prasītājs ir pierādījis prasītāja mantas samazinājumu, kas radies atbildētāja prettiesisko darbību rezultātā, bet prasītājs nevar pierādīt negatīvu faktu - attaisnojuma dokumentu neveikšanu. Līdz ar to, tieši uz atbildētāju gulstas pienākums pierādīt, ka attaisnojuma dokumenti ir pastāvējuši un tie ir nodoti administratoram. Sabiedrības naudas līdzekļu izņemšana bez tiesiska pamata un bez attaisnojuma dokumentiem ir uzskatāma kā atbildētāja prettiesiska rīcība, kas neatbilst parastai komercpraksei.

Atbildētājs ar savu rīcību un veicot augstāk minētos darījumus, ir nodarījis prasītājam zaudējumus EUR 63616,61 apmērā.

Civillikuma 1770.pants nosaka, ka ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums. Civillikuma 1775.pants paredz, ka katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina, savukārt 1779.pants - ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

LR Augstākās Tiesas Civillietu tiesu palāta savā 2013.gada 11.februāra spriedumā lietā Nr.PAC-0526 ir norādījusi, ka Maksātnespējas likuma 96.pantā lietotais „zaudējumu" jēdziens ir tulkojams daudz plašāk nekā Civillikuma 1770.pantā lietotais, proti, apzīmē visas kaitīgās sekas, kas samazina parādnieka mantas masu.

Šīs tiesību normas ietvaros apstrīdami ir arī tādi darījumi, kas pastarpināti izraisījuši kaitīgās sekas parādniekam un/vai kreditoru kopumam,

kuram iespējas gūt apmierinājumu no parādnieka mantas būtu lielākas, ja attiecīgie darījumi netiktu veikti. Maksātnespējas likuma 92.panta pirmās daļas 1.punkts nosaka, ka parādnieka mantas jēdziens, Maksātnespējas likuma izpratnē, ir arī parādnieka naudas līdzekļi.

Civillikuma 1772., 1773., 1774. un 1779.pantā ir noteikti zaudējumu atlīdzināšanas priekšnoteikumi: zaudējumu esamība, kādas personas prettiesiska darbība vai bezdarbība un cēloņsakarība starp šo prettiesisko darbību vai bezdarbību un sekām jeb nodarīto zaudējumu. Tomēr, tā kā prasība tiek celta pret kapitālsabiedrības valdes locekli par sabiedrībai nodarītajiem zaudējumiem, ir jāņem vērā Komerclikumā 169.panta trešās daļas noteikumus, kas paredz vainojamības prezumpciju.

Ja parādnieks ir kapitālsabiednba un zaudējumus ir nodarījuši valdes locekļi, piemērojami Komerclikumā 169. panta noteikumi par valdes locekļu atbildību. Tāpat kā darījumu apstrīdēšanas prasību gadījumā, arī piemērojot zaudējumu atlīdzināšanas regulējumu maksātnespējas procesu ietvaros ir jāņem vērā šī institūta mērķis maksātnespējas procesa kontekstā. Proti, zaudējumu atlīdzības prasības mērķis ir atgūt līdzekļus, no kuriem apmierināt kreditoru prasījumus. Tāpat ir jāņem vērā, ka valdes rīcība, kas ir novedusi parādnieku līdz maksātnespējai vai esot faktiskas maksātnespējas stāvokli vēl vairāk to pasliktinājusi, ir radījusi kaitīgas sekas ne tikai sabiedrībai, bet arī kreditoriem, kuru prasījumus valdes rīcības dēļ nav iespējams apmierināt tādā apmērā, kā tas būtu iespējams, ja valde būtu rīkojusies kā krietns un rūpīgs saimnieks.

EUR 63616,61 ir MSIA /Nosaukums A/ mantas samazinājums - mantiski novērtējams pametums, kas radies tiešā cēloniskā sakarā ar atbildētāja prettiesisko (rūpības un čaklības trūkums, kāds būtu jāievēro krietnam un rūpīgam saimniekam) darbību - nepamatotu parādnieka mantas apmēra samazināšanu, Maksātnespējas likuma un likuma „Par grāmatvedību" prasību nepildīšanu.

Prasītājs lūdz piedzīt iepriekš minēto parādu no atbildētāja, kas liecina par to, ka atbildētājs parādu nav samaksājis. Atbildētājs nav iesniedzis pierādījumus, kas apliecinātu parāda samaksas faktu.

Civilprocesa likuma 42.panta pirmajā daļā noteikts, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Prasītājs saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 10.punktu tika atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas, iesniedzot prasības pieteikumu tiesā. Ņemot vērā, ka prasība ir apmierināma pilnā apmērā, no atbildētāja valsts labā ir piedzenama valsts nodeva EUR 1764,83 un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 8,29 apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu tiesa nosaka sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 dienas no tā spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā iepriekš minēto, saskaņā ar Civillikuma 1770., 1779.pantu un Civilprocesa likuma 5., 10., 34., 39., 41., 42., 43., 93., 97., 156., 193.-195., 198., 199., 204.[1], 413.-415. pantu, tiesa

n o s p r i e d a:

prasību apmierināt pilnībā.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu maksātnespējīgajai SIA /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, naudas līdzekļus EUR 63616,61 (sešdesmit trīs tūkstoši seši simti sešpadsmit *euro* un 61 cents).

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts labā valsts nodevu EUR 1764,83 (viens tūkstotis septiņi simti sešdesmit četri *euro* un 83 centi), kura iemaksājama:

Saņēmējs: Valsts kase
Reģistrācijas Nr. 90000050138
Konta Nr. LV55TREL1060190911200
Saņēmēja iestāde: Valsts kase
BIC kods: TRELLV22
Iemaksas mērķis: Valsts nodeva tiesu iestādē pēc sprieduma civillietā Nr. C 24151214.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts labā nenomaksātos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 8,29 (astoņi *euro* un 29 centi), kuri iemaksājami (kvīts par apmaksu iesniedzama Ogres rajona tiesas kancelejā):

Saņēmējs: Tiesu administrācija
Konta Nr. LV51TREL2190458019000
NMR 90001672316
Saņēmēja banka: Valsts kase
Kods TRELLV22
Iemaksas mērķis: 21499 un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi (lieta Nr. C 24151214).

Noteikt /pers. B/ termiņu labprātīgai sprieduma izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijā, iesniedzot apelācijas sūdzību Ogres rajona tiesā.

Pilns spriedums sastādīts 2015.gada 4.februārī.

Tiesnesis (personiskais paraksts) D.Plaudis

NORAKSTS PAREIZS

Ogres rajona tiesas tiesnesis D.Plaudis

Ogrē, 2015. gada 4. februārī